

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi és megyei érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Tompai Mihály-utca 10. sz.
Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.
Telefon-szám: 52. Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:
KOMÁROMY ISTVÁN.
Kiadó laptulajdonos:
ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:
Egész évre . . . 10 korona. Félévre . . . 5 korona.
Várm. körjegyzőknek és tanítóknak egy évre 6 korona.
Egyes szám ára: 20 fillér.
A hirdetés díja:
Egy háromhasábos petitsor térfogata . . . 12 fillér.
Nyilttér sora 40 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.
A kiadóhivatal hirdetés és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Szent István napján.

Kilenc évszázad távolsága választ el bennünket attól a kortól, a mikor nemzetünknek első királya és apostola élt és megszervezte ezt az országot a nyugateurópai keresztény műveltség talaján.

Az az idő még a barbárság és a patriarkális egyszerűség korszaka volt, amikor az emberek szokásaikban keményebbek voltak, de egyenes lélekkel, minden melléktekintet nélkül haladtak előre azon az uton, amelyen lelkük belső meggyőződése és hite világított előttük égő fáklya gyanánt.

A mi lóháton nevelkedett, kardforgatásban és nyilazásban gyakorlott őseink a maguk pogány gondolkodása szerint azt hitték, hogy mindent elvehetnek másoktól, amit megkívánnak, ha addig elér kardjuk villogó hegye, mert a népvándorlás forrongó áradatában az erősebb joga: az ököljog vált legtöbb törvénné, amelyről azután csak századokig tartó hosszas nevelés után tudta az egyház a letelepült népeket lassanként leszoktatni.

A magyar nemzet is letelepült ősi jogon foglalással szerzett országában, de szerencséjére született a királyi trón magasságában olyan vezére, a ki mint prófétája és szentje világított előtte a bizonytalan homályba vezető uton, a melyen a fajbéli ősök évszázadokkal előbb elpusztultak.

Ez a mélytűzű prófétai lélek megismerkedvén a nyugateurópai keresztény népek vallásával, teljes lélekkel arra szentelte magát és elhatározta, hogy nemzetét is bevezeti abba a nagy közösségbe, a mely már majd egy ezredév óta fejlődött az európai művelt népek között a világ legnagyobb lelkű vallásalapítójának utjain.

A jövő rejtelmes mélységeibe látó lelke itt szemlélte a letelepült magyart, a ki lassanként eltanulja a földművelést és a nomád életet fölcseréli az egy helyben lakással s falvakat, városokat épít

majd és a nyugati kultúra zászlóvivője lesz saját nomád fajrokonai közt és megvédelmezi annak áldásait a barbár népek pusztításai ellen.

Először a saját lelkével jött tisztába István, a ki a keresztségben Krisztus hívei közé sorakozott testestül-lelkestül. Érezte, hogy a nagy tettekre hivatott, nagy küldetésű embernek jól át kell vizsgálnia lelkét és megerősíteni azt feladatai végzésére. Ezért olvassuk róla, hogy sokszor és szívesen visszavonult az Istennel társalogni, a ki az emberi lélek belsejében él és annál világosabban érthető hangon szól, minél inkább elvonul valaki a világ mindennapi hiúságai és zsidvására közül. A modern ember nem igen akarja az imádságot, az Istennel való társalgást méltányolni, ő egyenesen hozzá akar fogni a dologhoz, a melyet még jól meg sem gondolt. Ez az oka, hogy manapság kevesen vannak mélyebb lelkű, prófétai hivatású emberek, mert lelkük kincseit többnyire elfecsérelik mindennapi terefere és sok-sok hiúság között. Ezeknek életemük a szórakozás.

István azonban mélyebbre látott és mikor tisztában volt az ő prófétai hivatásával, komolyan hozzálátott, hogy nemzetének lelki vezére, apostola lehessen.

Ettől kezdve aztán folytonos, állandó munka az élete. Behívja a hit hirdetőit, az egyház szolgálóit és mikor látja, hogy azok nem tudják magukat a néppel kellőképpen megértetni: ő maga leszáll a trón magasságából és saját ajkaival magyarázza meg a népnek a megváltás evangéliumát. Majd mikor a nép kezdi átérteni Krisztus tanítását, templomokat építet, kolostorokat alapít, hogy a népet hitre, tudományokra, földművelésre, mesterségekre tanítsák a szerzetesek, a kik egész életüket erre áldozták. Mikor pedig az egész országban elterjedt az új hit, akkor püspökségeket alapít nagy javadalmakkal, hogy azok ezután a maguk területén gondoskodjanak a vallás fölvirágzásáról.

Folytonos munkája közben is ráér gyakran visszavonulni és Istennel társalogni, hogy magas hivatására új erőt szerezzen lelkének. És ha nincs máskor ideje, fölkel az éjjel homályában, a templomba megy és ott gondolja el Isten előtt jövő munkáit, ott kér áldást és segítséget nagy hivatásának betöltésére. És az éj esendjében, mikor Istenen kívül senki sem látja, lopva ad alamizsnát a megszorult szegénynek.

Ilyen élet példája, ilyen apostol tanítása nyomán mély gyökeret vert a magyar kereszténység, úgy hogy ki nem irhatta azt sem a szakadás, sem a pusztító barbárság betörése, sem a modern haladás közönyössége és nem is irthatja ki semmi, a míg lesznek mélyre látó és mélyen hívő lelkei.

Ennek a nagy műnek megalkotása mellett gondoskodott a nemzet szent prófétája és apostola István arról is, hogy megfelelő külső állami szervezet tartsa össze az egész nemzetet, a melynek alapján a nagy mű hosszú ideig fennállhasson. Átvette és a nemzet jelleméhez alakította a frank hűbéri szervezetet; megalapítja a megyei központokat és az egész ország középkori kitűnő szervezését keresztülviszi s ez a szervezet immár majd ezer esztendeje állja a küzdelmet a történelem hullámaival, csak a legujabb kor kívánta annak némi átalakítását.

Ez Istvánnak, az egész embernek, a nemzet szentjének és prófétájának műve.

És ha azt vizsgáljuk, mi hozta létre ezt a századokra, sőt egész évezredre kiható eredményt? Ugy találjuk, hogy mindennek gyökere és forrása a mélységes élő hit, a mely nem kételkedik, hanem elvégzi azt, a mit jónak talál. A mely nem néz jobbra-balra, hogy mit szólnak hozzá az emberek? Nem fél senkitől ezen a világon, csak az Istentől, avval akar jóban lenni, annak tetszését keresi, annak szavát hallgatja szíve mélyén.

FEGYVERGYÁRI KERÉKPÁROK

a létező legjobb kerékpárok; bizonyítja az, hogy az Osztrák-Magyar hadsereg is csupán ezen kerékpárokat használja.

Kapható kizárólag **Valaszky Rezső**, órás- és ékszerésznél RIMASZOMBATBAN.

RÉGI KERÉKPÁROK BECSERÉLTETNEK!

RÉGI KERÉKPÁROK BECSERÉLTETNEK!

Ilyen egész emberekre, ilyen erős karakterekre, ilyen hívő lelkekre van szükség a modern kor magyar emberének, a ki vezetni tudja nádszálként ingadozó lelkét, a ki irányt, utat tud mutatni neki a szellemi élet százfelé kanyargó ösvényei közt, hogy visszanyerje azokat a felsőbb értékeket, a melyeket tévelygései közben könnyelműen elvesztegetett.

Mert mit ér nekünk a külső kultura minden komfortja, ha hiányzik a lélek mélysége és hite? +

Fehér-Kereszt gyűlés.

A Gömörmegyei Fehér-Kereszt Egyesület f. hó 11-én tartotta éves közgyűlését Lukács Gézáné és báró Hámos László társelnökök elnöklete alatt.

Figyelemmel a nyári időnyre, a közgyűlésen nem jelentek meg sokan, de a jelenlévők között helyt foglaltak mindazok az előkelő egyének, kik az egyesület érdekeit szívükön viselik és a jótékonyág jegyében buzgó apostolokként elől járnak.

Jelen voltak: Boczkó Dánielné, Bornemisza László nyug. főispán, Boczkó Dániel, özv. Csider Antalné, Ethey Aranka, Eperjessy Józsefné, dr. Gyürky Pálné, özv. Kern Adolfné alelnöknő, Kubinyi Géza főispán, Lengyel Ivánné, dr. Lichtschein Adolfné, Löcherer Tamásné, Lukács Géza alispán, Marton Jánosné, Marton János, özv. dr. Marikovszky Istvánné, Samarjay Jánosné a Rimaszombat és Vidéke Jótékony Nőegyesület elnöke, dr. Wallentinyi Dezsőné, dr. Wallentinyi Dezső, Széman Endre, dr. Löcherer Tamás igazgató-főorvos, Lenner Ilonka tanítónő, Eperjessy József pénztárnok és Komáromy István titkár.

Lukács Gézáné alispánné a megjelenteket szívélyesen üdvözli és azután átadta a szót

Báró Hámos László társelnöknek, ki üdvözli az egyesület tagjait, Bornemisza László volt főispánt és Kubinyi Gézát az új főispánt, majd kegyeletes szép szavakkal emlékezik meg az egyesület legnagyobb alapító tagjáról: gróf Andrásy Dénes és Illés Ilona tanítónő elhunytakról. Indítványára az elhunytak érdemei jegyzőkönyvileg megörökítettetni határozott el.

Ez után felolvasta dr. Löcherer Tamás igazgató-főorvos szép jelentését, melyet nemcsak az

évkönyvben, de a „Gömör-Kishont“-ban is egész terjedelmében kiadni határozott el a közgyűlés. (Alább közöljük.)

A helybeli vallásánarok érdemei, kik díjtalanul tanították a Nyomorék-Otthonban lakó gyermekeket, jegyzőkönyvi köszönetnyilvánítás mellett megörökítettnek, ugyancsak jegyzőkönyvi köszönetet szavaz a közgyűlés Dusek András helybeli építésznek, ki 80 korona munkát díjtalanul végzett a Nyomorék-Otthon helyiségében.

Özv. Molnár Viktorné és Terray István pártoló tagok elhunytá szintén jegyzőkönyvben megörökítették.

Dr. Löcherer Tamás igazgató-főorvosnak és a titkárnak működéséért köszönetet mond a közgyűlés.

Ez után beható tárgyalás alá vette a közgyűlés azon kérdést, hogy a Nyomorék-Otthonban a Belügyminiszter által felajánlott hűlye gyermekeket elhelyezze-e?

Báró Hámos László társelnök megígérte, hogy e kérdésben személyesen fog a miniszternél eljárni, mit a közgyűlés köszönettel fogadott s ha a miniszter részéről megtehető anyagi támogatás helyeztetik kilátásba, azon esetben az egyesület nem zárkózik el 100 hűlye gyermek felvétele elől. A részletek és terv kivételére az elnökség kapott felhatalmazást.

Végül a következők választották be a választmányba:

Dr. Csernay Dánielné, Czinke István, Farkas Zoltánné, Farkas Zoltán, Fekete Pálné, Gyürky Pál, dr. Institúrisz Endréné, Kubinyi Gézáné, Kubinyi Géza, dr. Krausz Gyuláné, Komáromy Istvánné, Lokcsánszky Endréné, özv. Ragályi Gézáné dr. Ráróssy Gyuláné, dr. Söldos Béláné, Széman Endre, Singer Rezső, dr. Tökölly Józsefné.

A választás megejtése után a gyűlést báró Hámos László rekesztette be szép szavakkal.

A „Fehér-Kereszt“ közgyűlése alkalomával dr. Löcherer Tamás igazgató-főorvos a következő jelentést terjesztette elő:

Mélyen tisztelt Közgyűlés!

A megpróbáltatások évei előtt állunk. A lefolyt 1912-ik év ugylátszik a kezdetét jelenti azon időszaknak, a mely egyesületünköt is kemény fáradozásokat kíván meg a fejlődés vagy elmaradás közötti vonalon. Erre mutatnak legalább azok az elszomorító jelek, a melyekkel működésünk mezején imitt-amott

ben az időben a munkatársak, jóformán az egész modern hírlapíró gárda működését. Figyelmük kiterjedt még a nagyobb vidéki városokban dolgozó tudósítók, levelezők nevelésére is, nem egy körülményes levélben, sőt táviratban adva részletes utasítást azoknak a riporter ügyesség, hasznavehetőség és megbízhatóság tekintetében.

Izig-vérig 49 es meggyőződésű egyéniség volt s mint ilyen, gazdagon kivette a maga részét az aktív politikai mozgalmakból is. A Janszky-tüntetésöt kezdve, amikor Tisza Kálmán kormányelnök kocsiját felborították, a Szent György téri Hentzi szobor ellen elkövetett bombamerényletig, a melynek tettese gyanánt Szeless Adorjánt egyenesen az akkori rendőrfőkapitány kocsiján szöktette meg, sok nevezetes függetlenségi tüntetésnek és mozgalomnak volt kezdeményezője, a tüntetésekben, mozgalmakban aktív részt vevő egyéneknek pedig állandóan spiritusz-rektora.

A hajdani „Csiga“-vendéglőben, a hol a legenda szerint Petőfiék is konspiráltak, a Bástya utcai volt Kovács-vendéglőben, ahol az Irányi Dániel-társaság Lakatos Miklóssal, Gömörvármegye egykori aljegyzőjével, az élén tartotta összejöveteleit, a budai „Kis pipa“ vendéglőben, ahonnan a vizivárosi függetlenségi és 48-as párt szervezését s egy ízben képviselőválasztási győzelmét mint ügyvezető elnök rendezte és a főváros minden kerületének három-négy-öt vendéglőjében, ahova csak villamoson vagy gyalog eljuthatott: mindenütt lelkes és az ő szavára a legvakmerőbb politikai csinyekre kész „bús-magyar“ társaság várta. E társaságok tagjai voltak az ő „táborkara“.

Atyjától, Seffer Gusztávtól, a ki Rozsnyón főgimnáziumi professzor és erős protestáns ér-

az önzés, a közöny, a kicsinylés, a visszautasítás, sőt az irigységgel is találkozunk.

Igazán sajnálatos lenne, ha a jószívű embereket is elfordítaná a pártoskodás dermesztő hidege a szerencsétlen nyomorultak könyei-nek, szenvedésének enyhítésétől.

Igaz ugyan, hogy az egészségesek harca zajában nem hallhatók a nyomorultak irgalmat esedező gyöngé hangjai, hiszen ki törődik a szegény elhagyatottal, a kétségbeesettel, a rimánkodóval, a könyörgővel akkor, amikor a pusztítás, az ádáz tusa rohamja foglalja le a maga számára az elméket, a szíveket. A fehérkeresztnek békés törekvéseire a háboru nem lehet kedvező s a mai borus, viharos nemzeti életünk levegőjében a békés lelkű embereknek kell legelőször megérezniök törekvéseiknél a szomorú idők rideg elutasító mozdulatait úgy fent, mint lent eddigi pártfogóik körében.

A szomorú hazai viszonyokhoz, a szomszéd országokban lefolyó veszedelem okozta anyagi romlás másfelől szintén begombolja a jólelkűeket, mert hiszen első sorban a maga családja iránti kötelesség őriznie azt, hogy ezek ne szenvedjenek rövidülést!

Ilyen körülmények közt mélyen tisztelt közgyűlés csak az igazán kiválóan jó emberek nem riadnak vissza a szerencsétleneknek a segítség nyújtásban, csak ők dolgoznak, gondolkodnak és cselekednek felakadás és meghökkenés, fáradság nélkül, önzéstelenül másokért is. De hát sajnos, kevesen vannak az olyanok, a kiket vissza nem rettent a veszély s a baj. Ennek az intézménynek pedig sok-sok lelkes s önzetlen jó barátja volna első sorban szüksége, mert hiszen ha bár sokat ér az mélyen tisztelt közgyűlés, hogy az egyesület vezetői hősiiesen, jó szívvvel, nyugodt lélekkel is viszik az emberiséget mentő fehér zászlót minden gáton, minden akadályon keresztül, de ha a lelkes követők kimaradnak s elmaradoznak, a vezérek sem haladhatnak a kitűzött cél felé, mert az erőgyűjtés végett vissza kell szintén maradniok.

Egyesületünk mult évi történetében ezekkel a most itt változt körülményekkel találkozunk lépésről-lépésre.

A folyton változó kormányzók a politikai küzdelmek közepette még nem vehettek jóformán tudomást sem az egyesület küzdelmeiről, még jóformán nem is értették meg egyesületünknek nagy és önzetlen fáradozásait, a mikor ismét más vezetők kerültek a humanisztikus ügyek élére, a kik az előzők-

zületű evangélikus presbiter volt és a ki teljes harmincz esztendővel élt tovább most elhunyt fiánál, örökölte ellenmondást nem tűrő egyházpolitikai liberalizmusát, amelylyel végső napjaiban a körülmények kényszerítő ereje kacsán látszólag ellentétbe jutott.

Villámgyors gondolkozású és szédületesen ötletes agyveleje volt. Beszéde oly szapora, oly rapid, hogy a szavaknak jóformán csak a más-salhangzóit ejtette ki. Némelyek azt hitték, hogy dadogva beszél és a Ferenczváros egyik népes függetlenségi banketjén általános felháborodással fogadták egyik kollégájának a tőszóját, a melyben ez Seffert radikális Demosthenesnek nevezte.

— Micsoda!? — Kiáltották minden oldalról. — Demosthenes?

— Igenis, válaszolt a szónok. — Demosthenes: mielőtt a követ nyelve alá vette volna!

Igy a hasonlatot a Ferenczváros is megértette, annál inkább, mert Seffer a maga különös kiejtése mellett is nemcsak gyújtó, hanem egyenesen lázító hatást tudott tenni hallgatóira. De ő is okult az inczidensből s azontul, ha ideje engedte, iparkodott a szavakban a magánhangzókat is kimondani.

A szerkesztőségben, nyomdában kimondhatatlanul ideges volt. Nem ritkán revolvert fogott az illettőre s úgy kényszerítette parancsának végrehajtására.

A hírlapírók közül a Budapesti Hírlap szerkesztőségénél nagyra tartotta Barna Dórit, mint riportert. Senkitől se félt, hogy lapjával az ő lapját lefőzi, csak Barna Dóritól. Munkatársait szétszalasztotta a szélrózsa minden irányában, hogy ellenőrizzék a Dóri utjait. Egyik munkatársát azzal az utasítással küldte ki a pánszláv

TÁRCZA.

Negyven év egy híres gömöri ujságíró életéből.

(Seffer László 1857—1913.)

Meghalt a legelső gömöri ujságírói főpallér. Annak a szép, hatalmas épületnek, amelyet ujságírásnak neveznek, meghalt a főpallérja. Seffer László, vármegyénk kiváló szülöttje, az ideges, mindent és mindenkit megértő Sáfár nincs többé. Elérte a végzete: a korcsmai asztal mellett halt meg. Kedvencz helye volt az, de nem dözsölés céljából, hanem, mert ott is dolgozott. Valahányszor elhagyta szerkesztőségi asztalát, ott találkozott táborkarával, elvbarátaival, akikkel együtt intézte a hazafias asztaltársaságok ügyeit. Ott a fülledt levegőjü kis szobában születtek meg a politikai meglepetések, leleplezések és ott csinálódta azok a hazafias mozgalmak és tüntetések a 90-es évek elején, mely azután az oly annyira gyűlöletes budavári Hentzi-szobrot eltüntette örökre. Seffer László 1874-ben, amikor az időközben teljesen megszűnt és átalakult Csávolszky féle „Egyetértés“ — az egyetlen magyar lepedő-újság — munkatársai sorába lépett, utolsó lehellestől a hírlapírásból és a hírlapírásnak élt. Pályájának első fele összeesett a magyar hírlapíródalom reneszánszával. Mint az említett lap segédszerkesztője, egész generációt nevelt a modern magyar hírlapíródalomnak.

A „Pesti-Napló“-nál ifj. Abrányi Kornél, a „Pesti Hírlap“-nál Schmittely József, az „Egyetértés“-nél Seffer László irányították eb-

nek érdeklődését, ígéreteit, támogatását nehezen, csak újból sok fáradságos utánjárásunkra értették meg s vették nehezen tudomásul úgy, hogy az állam által csak évről-évre juttatott segélyek nem lévén költségvetésileg is biztosítva, csak nagy nehezen lett kiutalványozva segítségünkre. Hasonlóan jártunk az Országos Gyermekvédő Ligával, a hol szintén a szomorú politikai viszonyok miatt változás állván be a vezetőségben, a nemeslelkűen gondolkozó Edelsheim Gyulai Lipót gróf távozásával az új intézőség az évenként megígért segélyösszeg kiutalványozásának kötelezettségteljesítésére eddig nem vállalkozott.

Ezen segélyezések nélkül pedig gyöngye a mi anyagi erőnk a szerencsétlen nyomorék-gyermekek megmentésére.

Elnökünk Báró Hámos László ur öméltsága kitartó sok fáradozásainak volt köszönhető csak, hogy a múlt év zavaros viszonytagságai között is legalább az állam segélyét folytatólagosan megkaphattuk ez évre is s gyermekvédő feladatainknak úgy, ahogy megfelelhetünk, de csak akként, hogy elnöknőnk a legmesszebbmenő takarékossággal kezelték Otthonunk kiadásait. Különösen konyhánkat kellett megszorítanunk, mert bevételeinkből bővebb élelmezésre nem juthatott.

Mindezen jelenségek s a miatt a bizonytalan jövő elkedvetlenítőleg hatnak önzetlen törekvéseinkre. Egyedül a jószívű emberek támogatásától remélhetünk a továbbiakra nézve valamit s ha az emberek áldozatképessége a politikai ziláltság miatt szintén megcsökken, nem leszünk képesek intézményeinket feltartani.

Tétettek az év folyamán szóbeli ajánlatok a gyermekvédelem országos felügyelősége részéről az iránt, hogy házunkban a katasztort átalakító hivatal kiköltözése folytán üresen maradó II-ik emeleti helyiségekbe iparos tanoncz-otthont rendezzünk be.

Elnökségünk és választmányunk beható tanácskozásának azonban az lett az eredménye, hogy amennyiben anyagilag nem lettünk volna képesek a felajánlott gondozási díjakból az iparos tanoncokat ellátni s magasabb segélydíjat pedig nem volt hajlandó sem a belügy, sem a kereskedelmi miniszter adni, amellyel anyagilag biztosíthatunk volna vállalkozásunkat. Erről a tervről le kellett mondanunk.

Most legközelebb Kőszeghy Sándor miniszteri tanácsos ur öméltsága a gyermek-

védelmi osztály vezetője tekintette meg otthonunkat s ő a gyöngye elméjű gyermekek elhelyezésére hívta fel elnökségünknek figyelmét. Elnökségünk be is adta ajánlatát ez iránt a nm. belügyminiszteriumhoz, azonban ajánlatunkra csak e napokban érkezett válasz. Részben ez is okozta azt, hogy — miután bizonyosat ez irányban szerettünk volna már jelenteni — ezért halasztottuk ez évi közgyűlésünket idáig.

Házunknál a vízvezetést Zsuffa Kálmán vállalkozóval rendeztettük be s ma az egész épületben a víz már használatban van.

Illés Ilona állami tanítónője otthon-iskolánknak, a kora tavaszon Budapesten elhalálozván, iskolánkba helyettesként Lenner Ilona okleveles tanítónő vezette tovább az iskolás növendékek oktatását. Illés Ilona kisasszony tanítónőnk elvesztése nagy szomorúságot okozott intézményünknek, elnökségünknek. Nem lehet egyszerűen napirendre térnünk az ő kezdettől fogva lelkes, előbb majd egy évig ingyenes, később még nagyobb szorgalmu fáradozásai fölött. Csak nagy türelemmel és erős önmegtartózkodással lehetett neki ezekkel a szerencsétlen gyermekekkel sokszor igazi fényes, bámulatos eredményeket elérnie. A tanítás mellett pedig mindig ráért a ház teendőiből is magára vállalni sokszor fáradságos dolgok végrehajtását. A gyermekek ösztönösen szerették és ragaszkodtak hozzá. Elnökségünk pedig igaz elismeréssel és fájdalommal küldte el Budapestre gyásza jeléül koszoruját a koporsójára. Azt hiszem m. t. közgyűlés, hogy elvesztése fölött érzett fájdalomunknak jegyzőkönyvünkben adunk kifejezést. Szerény munkása volt egyesületünknek, aki többet tett érte, mint amennyi kötelessége volt. Nyugodjék békével boldogan!

Mint minden évben, úgy ez évben is házával kell felsorolnunk azon jótevőinknek neveit, a kik nyomorék gyermekeinknek a gyermekek igaz örömét, a karácsonyest rendezését nagylelkű adományaikkal lehetővé tették.

Ezen adományhoz hozzájárultak: Abonyi Amália, özv. Abonyi Jánosné, özv. Adorján Lőrinczné, Alexy Ilona, Ambrús Mártonné, Andrási László, Angyal László, Bábás Józsefné, Badiny Gyuláné, dr. Baksay Dezsőné, Baksay József, Balás Józsefné, özv. Balogh Samuné, özv. Bánhidy Istvánné, Batta Ilonka, Batta Istvánné, Barát Károlyné, özv. Báthory Istvánné, Básthy Dezsőné, Básthy Bertalanné, özv. Ber-

náth Gyuláné, Beck Jenőné, dr. Benyo Gyuláné, Benyo Lászlóné, Benyo Béláné, özv. Bérczy Elekné, Benko Jánosné, Bene Emma, Bihary Istvánné, Biszterszky Lajosné, Bihary Mihályné, dr. Bleier Leoné, Bornemisza László, Borsody Anna, Bodor Istvánné, özv. Bodor Lászlóné, Bodon Mária, Boczko Dánielné, Braun Gyuláné, Braun Zsigmondné, Bródy Andorné, Bódi Béláné, Breznay Istvánné, Bodnár Gézané, Bugaczi Mikhelek Lászlóné, ifj. Csapó Józsefné, Cseh Istvánné, dr. Csernay Dániel, Csordás Istvánné, özv. Csíder Antalné, Csintalan Jánosné, dr. Cziner Miksáné, Czinke Istvánné, Csaszókóczy Károlyné, Dapsy Józsefné, dr. Deutsch Miksáné, Deutsch Barna, Derekas Jánosné, özv. Dickmann Ignáczné, Dickmann Jenőné, Dickmann László, Dobránszky Jánosné, Dobos Lászlóné, dr. Dorgó Gáborné, özv. Eisele Gusztávné, Emőki Adolfné, özv. Enyedi Miksáné, Eperjessy Józsefné, Ethey Aranka, Eszenyi Gyula, Fábry Zoltánné, özv. Fáy Istvánné, Farkas Lajosné, Fekete Boriska, Fekete Mihályné, Feketené-Otte Hedvig, Fekete Pálné, Fekete Pál, Fekete Sárka, báró Fischer Arnoldné, Fischer Bertalanné, Flentisz Andorné, Fodor Gyuláné, Fodor Jenőné, dr. Fráter Samuné, Fráter Józsefné, Fráter Mórné, Friedman Zsigmondné, Fischer Sándorné, Fülöp Bébiné, Fülöp Béláné, Gede Istvánné, Gál Emilné, Geduly Gézané, Gellay Andorné, Gránát Dezsőné, Greiner Mórné, Györy Erzsébet, Györy Lajosné, dr. Gyürky Pálné, id. Gyürky Pálné, Grosinger Miksáné, dr. Haas Andorné, báró Hámos Lászlóné, Hámos Aladárné, özv. Hámos Zoltánné, Heksch Bertalanné, Halász Józsefné, Hokky Andorné, özv. Holländer Lajosné, özv. Hollósy Józsefné, Homolya Samuné, Horváth Györgyné, Horváth Zoltánné, özv. Hoselitz Salamonné, özv. Illés Gyuláné, Illés Sándorné, Imreh Sándorné, id. Institórisz Endréné, dr. Institórisz Endréné, Istók Józsefné, Jaczkó Pálné, özv. Jakovecz Alajosné, Jellinek Bertalanné, Józsa Ignáczné, Jesko Sári, Judovics Sándor, Juhász János, Jurecska Jánosné, Juraskó Jakabné, dr. Kálmiczky Gézané, Kala Mihályné, Kalocsay Gyuláné, özv. Káposztás Józsefné, dr. Kármán Aladárné, Kemény Erzsébet, Kerekes Dezsőné, özv. Kern Adolfné, Kérbesz Lajosné, Keiszler Gusztávné, özvegy Kintzig Ferenczné, Király István, özv. Kochen Wladimírné, Kohn Adolfné, Kohút Lajosné, Kolbay Sándorné, Komáromy Gézané, Komáromy Istvánné, Koncz Károlyné, özv. Konyha Kálmánné, Konkoly Istvánné, Konyha Béláné,

hirben állt Baltik püspök beiktatására Liptó-szentmiklósról, ahova Dóri is menendő volt, hogy nem kíván tőle semmit, akár egy sort se küldjön a lapnak, de ha Barna Izidor lefözi, ne térjen vissza a szerkesztőségbe. Seffer munkatársa minden anyagot összeszedett és feldolgozott a helyszínen, hogy az utolsó vonattal elküldje a lapnak, de mikor a püspöki lak előtt álló kocsitábor kereste, hogy levelével a vasuti állomáshoz hajtasson, csak Szentiványi József főfelügyelő négylovas hintóját találta ott. Barna Dóri az összes kocsikat felfogadta és kivitte az állomáshoz.

— Lakadalom elé mentek. — Magyarázta a parádés kocsis.

— Nagyon helyes. Mi hozzuk a menyaszszonyt! Öméltsága engedelmével — csak előre! — Szólt elszántan Seffer munkatársa s belépett a batárba.

Seffer mikor megtudta, hogyan hagyta el utközben az Egyetértés munkatársának négyes fogata Barna Dóri lakodalmi menetét, a hazatérő ujságírók kinevezte a VHM (Vérünk Hullatjuk Mindenkor) titkos társaság — főkanócmestereinek.

Kevesen tudják, hogy ez a társaság rendezte a Hentzi-szobor ellen tervezett robbantást.

A véderővita idején, 1889-ben, amikor a főváros polgársága forrongott és nap-nap után véres tüntetések voltak a fővárosban, ő is egyike volt azoknak, akik Károlyi Gábor gróffal, Horváth Ádámmal és Pázmándy Dénessel a tüntető ifjúságot vezették és lelkesítették. A Hentzi-szobrot ő, Györfly József, Markó Miklós, Ribánszky József és Szeless Adorján koszorúzták meg hagymakoszorúval.

1890. április 1-én dinamitmerénylet híre verte föl a főváros lakosságát.

— Levegőbe röpitették Hentzi tábornok szobrát — ez a hír terjedt el futó tűzként a fővárosban.

A merénylet híre tényleg igaz volt, de a robbanás alig tett valami kárt a szoborban. A Magyarország egyik munkatársát éjjel egy óraker Seffer László a telefonhoz hívta. Ez a régen elhunyt Törös Tivadar volt.

— Nem hallottatok valami robbanást? — kérdezte Seffer.

— Miféle robbanást? — szólt egykedvűen Törös.

— Azt beszélik, hogy Budán, a Várban dinamitmerénylet történt.

— Ah, köszönöm, csapta le Törös a kagylót — tudom már, április elseje.

A robbanás napját követő napokban Seffer kölcsönkérte a budai „Kis Pipá”-ban egy miniszteri osztálytanácsostól a főkapitány kocsiját, amely a vendéglő bejárata előtt állt.

— Háromnegyed órára! Egy percczel se tovább. — Egyezett bele az öreg, aki Tisza Kálmán embere volt.

És egy óra múlva Szeles Adorjással vigan röptül a vonat Páris felé.

A szobor ugyan nem robbant föl, de a merényletnek mégis jelentős része volt abban, hogy Bánffy Dezső miniszterelnöksége alatt elvitték arról a helyről, ahol félszázadon át provokálta a hazafias magyar közvéleményt.

Volt egy tuczat párbaja a Janszky—Verhovay hecczekből kitolyólag; jó barátságban élt a Hentzi-szobor felrobbantójával, Szeless Adorjással, sőt sokan őt tartották a merénylet értelmi szerzőjének.

Mikor 1888-ban Janszky tábornok tüntetőleg megkoszorúzta Hentzi tábornok sírját, nagy tüntetések keletkeztek Budapesten. Ezt szegény

Seffer Laczi a következőleg mondotta el nekem remrégg:

— Egy este a katonaság és rendőrség által vont kordonon belül a Nemzeti Színház előtt nagy társaság volt együtt, köztük Nemzeti Kaszinóbeli tagok, rendőrtisztek és katonatisztek, hírlapírók. A kaszinótagok egy külön csoportja, amelyben ott volt Batthyány Elemér gróf, Oreczy Elek báró, Horváth-Toldy Lajos gróf, Fáy László, Abonyi Emil országgyűlési képviselő, a tüntetésekről beszélgetett. Horváth-Toldy Lajos gróf egész hangosan, úgy hogy nekünk is meg kellett hallanunk, ezt a megjegyzést tette:

— Ugron Gábor gyönyörködhetik a munkájában. Tüzelt a fiatalságot, akiktől aztán a csöcselék vette át a szerepet s most nem lehet őket megzabolázní. De leginkább a sajtó a bűnös, ő csinálta az egész hecczet.

Mi, ujságírók fölháborodva fogadtuk e szavakat. Én tudhattam legjobban, hogy nem Ugron tüzelt az ifjúságot, nem Ugron rendezte a tüntetéseket.

Horváth-Toldy gróf hallva a mi kifakadásainkat, odalépett hozzánk:

— Ugy hallom az uraknak valami kifogásuk van ellenem.

Én álltam elébe. Névjegyet cseréltünk s másnap ő Batthyány Elemér gróf és Fáy László rimaszombati követ által provokáltatott. Az én segédeim Bolgár Ferencz és Hoitsy Pál voltak. Pisztolypárbajt vívtunk háromszori golyóváltásra. Horváth gróf, aki ismert galamblovó volt, golyójával a térdemet találta. Hat hétig kellett feküdnöm. Ime tehát, én véretem ontottam Ugronért.

Markó Miklós.

Koreny Pálné, dr. Krausz Gyuláné, özvegy Kriston Györgyné, Kriston Kálmáné, özvegy Krcs Józsefné, dr. Kovács Lászlóné, özvegy Kovács Józsefné, Kovács Zsigáné, Kozák Irén, Kubinyi Andorné, Kubinyi Bertáné, Kubinyi Ferenczné, Kún Aladárné, özvegy Lakatos Istvánné, özvegy Landau Mária, Lang Vilmosné, Lefkoviits Ferenczné, Lenner Gyuláné, Lengyel Ivánné, Lengyel Györgyné, Lehoczky Mártonné, Lévai Izsóné, dr. Lichtschein Adolfné, özvegy Liszkay Jánosné, Lokcsánszky Endréné, id. Lokcsánszky Lajosné, ifj. Lokcsánszky Lajosné, Loysch Ödönné, dr. Löcherer Tamásné, özvegy Lovass Ábrissné, Lukács Gézané, Lukovics Istvánné, Ludvig Antalné, Lukács Géza, Lusztig Menyhértné, Madarász Pálné, Magyar Imréné, Maléter Albertné, Máriaassy István, dr. Marikovszky Istvánné, Marikovszky Gézané, Máthé Jenőné, Marton Istvánné, Matolcsy Pálné, Medveczky Sándorné, dr. Meskó Miklósné, dr. Mészáros Istvánné, Mészáros Istvánné, özvegy Mészáros Kálmáné, Mihalek László, Miskolczy Lajosné, Molnár Lajosné, özvegy Molnár Józsefné, Molnár János, Mölcz Gyuláné, dr. Musotter Miklósné, özvegy Nagy Józsefné, Neményi Árminné, Neumann Hermanné, Oláh Györgyné, Pásztori Gyuláné, Percz Béláné, özvegy Percz Lajosné, Péter Jakabné, Plauka Julia, Pogány Istvánné, Putra Edéné, özvegy Rábely Béláné, ifj. Rábely Miklósné, özvegy Ragályi Gézané, özvegy Ragályi Gyuláné, Ragályi Istvánné, Rakottyai Danó, Reisz József, Ródos Ignáczné, Sáfrány Imréné, Samarjay Jánosné, Sichert Károlyné, Simon Mihály, dr. Sigmund Józsefné, Sopronyiné, Soós Irén, Soós Gyula, dr. Sodos Béláné, özvegy Smál Józsefné, dr. Stern Jakabné, özvegy Stech Kálmáné, Somossy Lipótné, özvegy Stolcz Mártonné, Szabó Istvánné, Szabó Józsefné titkárné, Szabó Józsefné, Szabó Elemérné, özvegy Szabó Károlyné, Szabó Lajosné, özvegy dr. Szabó Samuné, Szakall Andorné, Szakall Barnabásné, Szakall Vinczéné, Széman Endre, Széplaky Lajosné, Szoyka Pálné, Szöllösy Julia, Sipos Béláné, Steiner Félixné, Teleky János, özvegy Terray Istvánné, Tokár Istvánné, Tompa Erzsébet, Tomcsányi István, Tomay Alajosné, Tomay Alajos, Tóth Béláné, özvegy Tóth Józsefné, Tóth Ernőné, Tóth Gusztávné, id. Törköly Józsefné, dr. Törköly Józsefné, Török Pálné, özvegy Ujházy Tivadarné, Valach Jánosné, dr. Wallentinyi Dezsőné, Vladár Józsefné, Varga Lajosné, Vályi Ferenczné, dr. Weinberger Rezsőné, Weisz Dávidné, dr. Veres Samu, Vietórisz Gyuláné, dr. Witt Sándorné, dr. Witt Sándor, Winter Szeréna, Vozáry Béláné, Wuffka Ernőné, Záborszky Klementin, Zachar Gusztávné, Zavadszky Edéné, dr. Zehery Istvánné, Zmeskál Józsefné, Zuffa Kálmáné urnők és urak s összesen befolyt 478 kor. 13 fillér készpénz, élelmiszerek és sok ruhanemű.

A karácsonyest ez idén már saját házukban tartatott meg nagyszámu érdeklődő jólelkű közönségünk részvételével, ahol nagytiszteletű Simon Mihály ev. ref. lelkész ur magasztos imájával emelte az ünnepély szívetleket megható voltát.

Az év folyamán jötevőink szintén megkelestek nemes lelkük, szeretetük filléréivel. Hálás köszönettel fogadva kaptunk a rimaszombati Takarékpénztártól 60 koronát, Gömörmegyei Nép és Iparbanktól, Özvegy Enyedi Miksáné urnőtől, Komlói Istvánné urnőtől 20—20 koronát, Neogrady képkiállítás belépti jegyeiből 17 korona 50 fillért, Fűzi Rezső rimakokvai jegyző ur gyűjtéséből 10 korona 49 fillért, Abonyi Amália urhölgytől, Bodor István tanár urtól, a Garamvölgyi Takarékpénztártól, Krick nővérek urnőktől, Dr. Löcherer Tamás ur koszorúmegváltásaként, Schweitzer Rezsőné urnőtől, Szabó Elemérné urnő névnap megváltásaként, Szabó Elemér urtól névnap megváltásaként 10—10 koronát s alaptökénk javára boldogult özvegy jólétszi Chászár Györgyné Dienes Emma urnő hagyatékaként 437 korona folyt be pénztárunkba. Ekként ez évi adományok 1158 korona 12 fillérrel szaporították bevételeinket.

Az adományokat külön-külön köszöntük meg nemeslelkű adományozóinknak. E helyen kérjük a mélyen tisztelt közgyűlést, hogy egyesületünk hálás köszönetét jegyzőkönyvünkben is megörökíteni méltóztassék.

Ezen adományokhoz hozzájárult még Dusek András építőmester ur is, a ki házuk kijavítási közműves munkájának számla követeléséből a jótékonycélra tekintettel nyolczvan koronát elengedett.

Otthonunkban az elmúlt évben 52 fiu, 27 leány, összesen 79 gyermek volt gondozás alatt, a kik közül eltávozott, mert betöltötte a 15 évet 3 fiu, összesen 3 gyermek.

Betegség miatt kórházba adatott 1 fiu, — leány, összesen 1 gyermek.

A gyermekmenhelynek adatott ki 3 fiu, 7 leány, összesen 10 gyermek.

További gondozás alatt maradt az 1913-ik évre 45 fiu, 16 leány, összesen 61 gyermek.

Ezek közül iskolába járt 14 fiu, 9 leány, összesen 23 gyermek.

Czipész tanműhelyünkbe foglalkozott 6 fiu. Női varróba foglalkozott 3 leány.

Felhívni van szerencsénk a mélyen tisztelt közgyűlés figyelmét ez évi jelentésünknek ezen czimletére!

Az volt régi vágyunk, hogy ezekből a nyomorék gyermekekből is, akikből testihibájuk mellett még lehetséges, kenyerük megkeresésére képezzünk ki iparosokat, hogy ha 15 évüket betöltik s felügyeletünk alól kikerülnek, megkereshessék kenyerüket s ne legyenek községeknek eltartott koldusai. Méltóztassanak megtekinteni műhelyeinket, nagyon kérjük a m. t. közgyűlés tagjait, örömmel és megnyugodott jó érzéssel fogják tapasztalni, hogy czipész műhelyünkbe ez az elveszett ember-nemzedék milyen és mennyi haladást tett abban az iparban, a melyben tanítatik — a czipészben Takács Ferencz czipésmester úr és a varrásban — sajnos már intézetünk-től eltávozott — Keszler Mária urhölgy vezetése alatt.

Sajnálatos, hogy nem birtuk mindeddig ezen eredményre a gyermekvédelem országos irányítóinak elismerését kivívni s abban, hogy ezeknek a vezető mestereknek némi tiszteletdíjjal jutalmazhattuk volna igazán előzékeny, majdnem ingyenes fáradozásaikat.

Reméljük azonban, hogy az ipar- és kereskedelmi Miniszteriumnak becses érdeklődését felhíván, valamikor az ügybuzgalom elismerését kifogják mester vezetőink érdemelni. Ezen tekintetből arra kérjük a m. t. közgyűlést, méltóztassék elhatározni, miszerint megkerestessék újból, meg újból a most említett magas Ministerium arra, hogy amennyiben itt iparos tanoncok kiképzésével foglalkozunk, némi anyagi segélyben részesülhessen egyesületünk.

A gyermekek egészségi állapota a lefolyt évben kielégítő volt. Felügyeletükkel orvosi tekintetből Dr. Sigmund József ur leköszönése után Dr. Lichtschein Adolf vasuti orvosi tanácsadó, tiszteletbeli vármegyei főorvos ur volt szives foglalkozni.

A gyermekek vallás-erkölcsi tanításával római katolikus részről főtisztelendő Bencsik Sándor vallás tanár ur, a ev. református részről Szücs György énekvezér, az ág. evangélikus részről Halász József énekvezér, az izraeliták részéről az egész város közönsége által méltán nagy tiszteletben részesült és mindnyájunk nagy sajnálatára korán elhunyt, lelkes nagy emberbarát, kitünő hazafi Singer S. Leó főrabbi ur foglalkoztak egyesületünk hálájára érdemesen önzetlenül. Ohajtanók, ha a kötelességüket hiven teljesítő vallás-tanár urak érdemei jegyzőkönyvünkbe megörökíttetnének.

A mult évre közgyűlésünk által jóváhagyott költségelőirányzatunkat, a melyben a szükségleti rész 5450 koronában volt felvéve, tulleptük, mert 40,000 koronát kifizettünk a házárt, többet adtunk ki 925 kor. 90 fillérrel az élelmezésért, 95 koronával a tüzelő szerért, 266 koronával a felszerelésekért és 500 koronával többet adtunk vegyesekre, de az előirányzott bevételeknél is több folyt be, így 3244 kor. 35 fillér pénzmaradvánnyal megyünk át az 1913-ik év javára, a mint azt az 1913-ik évre beterjesztett költségelőirányzatból méltóztatnak látni.

Vagyonunkat képezi a megvett ház 70,000 koronán kívül a rimaszombati Takarékpénztári betétkönyv 28167. száma szerint 10436 k. 34 f. a 31169. számu betét . . . 382 k. 99 f. a 24108. számu betét . . . 3529 k. 88 f. és a pénztár maradvány . . . 3244 k. 35 f.

kivül még a felszerelési leltári értéken kimutatott 3928 kor. 58 fillérrel, összesen 91522 kor. 14 fillér, a melyből készpénz 17593 kor. és 56 fillér. Ennek a terhére lett elnökségünk által elrendelve a csatorna és vízvezetés költsége (4592 kor.?)

Terhünket képezi a református egyháznál ki nem fizetett 30000 korona tőke tartozásunk, amelyért 5%-ot fizetünk évenként.

Intézetünket ellenőrző szives látogatósaikkal megtisztelték az 1912-ik év folyamán: Bencsik Sándor r. kath. vallástanár, Czinke István ref. lelkész, Szücs György ref. énekvezér, dr. Wallentinyi Dezsőné urnő, Tóth Béláné urnő, Benyo Lászlóné urnő, özvegy Terray Istvánné urnő, Bernáth Gyuláné urnő, Győri Erzsébet k. a., Dianiska Annuska k. a., Benedek Gyuláné urnő, Szentmiklóssy Sándorné urnő, dr. Ruffy Pál gyermekvédelmi országos felügyelő, dr. Heinrich Béla gyermekmenhelyi igazgató-főorvos, dr. Sigmund József kórházi osztályorvos, özvegy Ragályi Gézané urnő, Lukács Margit k. a., Smál Gyula kir. járásbíró, Kárpáti Lenke k. a., Boga Jolán tanítónő k. a., Krausz Dezsőné urnő, Kolbay Sándor kir. törvényszéki elnök, Loysch Ödön főgimn. tanár, Kovách Géza kir. járásbíró, Cziller Ábrahám, Horváth Gyula róm. kath. káplán, Lója Jenő róm. kath. káplán, Zsigray Gusztáv, özvegy Illés Gyuláné urnő, Széman Endre prépost, a kiknek további szeretetüket kérjük ezentulra is a könyörület nevében.

Hálás köszönetünket kell elsősorban azonban tolmácsolnunk elnöknök Lukács Gézané urasszony öngyűlöletének, elnökünk báró Hámos László ur öméltségének, Kern Adolfné és dr. Baksay Dezsőné urasszony öngyűlöletének alelnökeinknek, a kiknek igen nagy fáradozásuk, körültekintő intézkedéseikért s azért a nagy szeretetért, a melylyel a szerencsétlen, mindenkitől elhagyott, megvetett, nyomorult, magukkal tehetetlen gyermekek iránt irgalommal, jó és nemes szívekben eltelve igazán nagyon fárasztó munkájukat felnem adják, jó lelkük kincseit ennek az igazi nyomornak enyhítésére pazarolják s igazi krisztusi könyörületet gyakorolnak, amikor maguk is igazán szenvednek ezekkel az önhibájukon kívül szenvedni született, az irgalomra teremtett nyomorék gyermekekkel.

Nincs módunkban semmivel sem jutalmazni nagy nemes önzetlen munkájukat, csak azzal a mélyes csodálattal, a mivel őket működésükben önfeledten követjük s a Mindenhatóhoz emelkedett igaz szívből eredő fohászszal, hogy az Isten áldja meg őket egész szeretetével!

Végül amidőn jelentjük, hogy új tagokként beléptek egyesületünkbe:

Alapító tagnak: Farkasfalvi Farkas Gézané Csoma Mária urasszony öméltségára Bodollórol.

Pártoló tagnak: Özvegy Mészáros Kálmáné Lukács Ida urasszony öngyűlöletára Rimaszombat.

Rendes tagnak: Baráth Károlyné, Bahéry Viktorné, Bihary Istvánné, Benedek Gyuláné, Dr. Benyo Lászlóné, özvegy Bodor Lászlóné, Birnstingel Aurélné, Braun Zsigmondné, ifj. Csapó Józsefné, Dénes Gézané, Deutsch Miksáné, Dickman Jenőné, Dorgó Gáborné, Derekas Jánosné, özvegy Eisele Gusztávné, Emöky Adolfné, Fábry Zoltánné, Fischer Berta, özvegy báró Fischer Arnoldné, Győri Lajosné, Halász Józsefné, Holmann Jánosné, Imreh Sándorné, Janssen Pálné, Komáromy Istvánné, Kulcsár Józsefné, Lokcsánszky Endréné, id. Mihalik Dezső, Róth Ignáczné, özvegy Ragályi Gyuláné, Káposztás Lajosné, Okolicsányi Ágostonné, Patai Szabó Józsefné, Szakall Andorné, Szentmiklóssy Kálmáné, Soós Gyuláné, özvegy Stelkovich Istvánné, Sichert Károlyné, Sáfrány Imréné, dr. Sigmund Józsefné, dr. Szelényi Jenőné, özvegy Vattay Lászlóné, Wladár Józsefné, Vozáry Samuné, Wuffka Ernőné urasszony öngyűlöletára, akikkel egyesületünknek jelenleg 6 alapító, 17 pártoló, 352 rendes tagja van.

Szomorúsággal jelentjük, miszerint egyesületünkben kiragadta a halál nagy jóltevőnk, alapító tagunkat: gróf Andrássy Dénest, aki hazánk eddigi nagy fiai közül határtalan jótékonyágával, igaz könyörülettel jó szívével fénylő csillagként tűnt ki. Ahová a tekintete

fordult, mindenütt megszüntette a nyomorúságot, enyhítette a szenvedéseket.

Mi is olyan szerencsések voltunk, hogy szemének egy sugára érhetett bennünket s tíz év óta enyhíthetjük fejedelmi adományából pártfogolt nyomorékjaink szenvedéseit.

Nagy jöltevőnket siratjuk elvesztésével, a kit vajh' lesz-e valaha, a ki pótolni fogja?

Az ő nagyneve mindig áldva, soha nem múló emlékezésünkben marad egyesületünk történetében?

Pártoló tagjaink közül elhaltak özv. Molnár Viktorné szül. Abaffy Erzsébet nagyszony, aki az elsők között volt adományával, hogy a nyomorék gyermekek szenvedéseinek enyhítésére alakult Fehérkereszt-egyesület törekvéseit elősegítse; ugyanígy gondolkozott Terray István nyugalmazott Rimamurányvasműegyesületi főpénztárnok, másik elhalt pártoló tagunk is, aki minden nemes ügynek áldozó, jószívű pártfogó adakozója és lelkes munkása volt.

Jótekonyságukkal a nyomorékok hálás imája szállott értük a Mindenség urához, s ha van az igaz érdemnek méltatása a másvilágon, bizonyára boldogok lesznek ők, akiknek az Ur előtt ártatlan gyermek-lelkek lesznek a leghatalmasabb pártfogóik!

Rendes tagjaink sorát is megritkították a nehéz viszonyok egyrészt azért, hogy el kellett városunkat hagyniok Bekény Béláné, Gundelfingen Józsefné, Kalivoda Jánosné, Mondada Józsefné, özv. Pongrácz Pálné, Penyigei Lajosné, Sipos Béláné, Szombath Györgyné urasszonyoknak s kiléptek egyesületünk tagjainak sorából, másrészt pedig a megváltozhatatlan emberi sors végzete kiragadta sorainkból dr. Batta Pálné, Csabay Pálné, Fülöp Benjaminsz, Gömöri Edéné, Hermann Béláné, Losonczy Antalné, özv. Radvánszky Károlyné, Szomolnok Antalné urnókat, akik mindmegannyi lelkes támogatói voltak a szerencsétlenek segítői ügyének. Velük megannyi jó lelket veszített egyesületünk. Legyen örök álmuk boldog!

Elvesztésük fölött érzett igaz fájdalomukat jegyzőkönyvünkben megörökíteni tisztelettel kérjük a mélyen tisztelt közgyűlést.

Árviz Rimaszombatban.

Az egész nyáron tartó esős időjárás meghozta városunknak is, amitől tartottunk, a nyári árvizet. Két napi szakadatlan esőzés folyó hó 15-ére nagyon megduzzasztotta az amugy is magas vízállású Rimát, a mihez járult még a Nyustya és Tiszolez körüli hegyekben aznap kitört felhőszakadás a Rima forrásai körül. Így azután a Rima pénteken délután nemesak a réteken lépett ki medréből, hanem a városnak alacsonyabban fekvő részeit is elöntötte. Délután 3 óra tájban rohamosan jött az áradat Cserencsény felől a réteken át, csakhamar megtelt zuhogó szennyes árral a fölösleges víz levezetésére szolgáló Sodoma tó, de ez még nem volt elég az árvíznek, mert átesapott a szomszédos utcákba és kertekbe is.

Az ár, a mely Nyustyát is elöntötte s a rimabányai malmot elsodorta, fákat, gerendákat sodort magával s egyebek közt egy szépen hizott sertéshulla is hömpölygött a habokon.

Különösen az Ujvárosban pusztított az áradat, a hol kerítéseket döntött ki és egy ház is összedőlt (Lőcsös Istváné). — A Sodoma hidon túl fekvő házak szigetekként álltak az áradatban, a Losonczy-utca alsó végén a kertekből ömlött át a szennyes ár az utcára és onnan le a Sodoma-utczán végig, elöntve a Kishid utcát, Tópart-utcát, a Szijjártó utca alsó végét, majd a kerteken áttörve a volt gőzmalommal szembe áttört az áradat a tamásfalvi uttesten és úgy zuhogott le a Rimapart utcájába. Itt Tamásfalva felé csak kocsin lehetett áttörni az áradaton és több helyen menteni kellett az elárasztott kis házakban lakókat. Elöntötte az ár Samarjay János nyaralóját és a két Rima közt fekvő káposztaföldeket és kerteket, el a városkertet és a gőzfürdőt, el a Mező-utcát és a tamásfalvi uttestet, el a házakig hatolt a víz. Több helyen védőtöltéseket emeltek az áradat ellen, így a Sereg bejárata előtt, a Losonczy-utca alsó részén. Az

áradat egész estig emelkedőben volt és tegnap délelőtt még csak részben vonult vissza a Rima a fenyegetett helyekről. Tamásfalvára már ki lehetett jutni némi áthidalási műveletekkel, de a Seregtől a konzervgyárig egy tengert látott a szem, amelyből a magasraöntött kukoriczások lengő fejei látszottak ki a káposztaföldeken. A városi hatóság igyekezett a bajokon segíteni, polgármesterünk este is permanenciában volt a rendőri hatósággal és ahol kellett, segítettek kilakoltatással, a házi butorzat áthurcoltatásával, sőt tutajt is készítettek mentési czélokra.

Nagy bajt okozott az áradat az új vasuti töltésen is. A Csik-tó mellett alámosta az ár éjteltájban az új hid oldalpilléreit s a hid lefordult helyéről. Schiller főmérnök csendőri fedezettel 10 embert vezényelt ki a hid mentésére, de a hidra nehezedő két kavicsos kocsit az emberekkel együtt lefordult a vízbe. A munkások közül hatot, névszerint: Sesarban Mihályt, Babej Miklóst, Anton Jánost, Orosz Jánost, Kulik Jánost és Kolossa István 27 éves munkatervigyzót beszállították a kórházba. Kolossa csakhamar meghalt, a többi munkás jelentéktelen sérülést szenvedett. Négy munkás után egész éjjel s a délelőtt folyamán is kutattak, de hasztalanul, ezek nem kerültek elő.

Az áradásra a figyelmet az alispáni hivatalhoz már a kora délutáni órákban érkezett jelentés hívta fel s a hatóság idejében akcióba is lépett. Dr. Kovács László polgármester délután 3 órától éjjeli 3 óráig Török csendőrszázadossal együtt a városházáról adta ki az utasításokat. A csendőrség a tüzoltókkal és rendőrséggel karöltve működött egész éjjel, különösen a vasuti hidnál, hol a töltést is nagy területen elmosta az áradat. A városban ugyanis a kilakoltatásokat s a mentést idejében elvégezték; estére a Széchenyi-kertből — mely teljesen víz alatt állott — s a Losonczy-utczából eltakarodott a víz, de annál nagyobb volt a veszedelem az új vasutnál. Még szombaton délbe is nagy volt a pusztulás képe!

Nem hallgathatjuk el, hogy a múlt évben az új vasut tervezésekor többen helytelenítették a vasuti töltésnek a réten át tervezett irányát és figyelmeztették a tervezőket a Rima áradása esetén beálló nagy víztömegré, de a vezetőség mégis megmaradt a tervbe vett irány mellett. Most azután minden nagyobb áradás esetén el lehetnek készülve a töltés rongálódására, alámosására és más veszedelmekre azok, a kik csak papiron számítottak, de a vidéket nem ismerték.

Hirek és vegyesek.

Személyi hírek. Széman Endre prépost-plébános a Lidórol, Czinke István ref. lelkész abbáziai üdüléséből mult hét végén hazaértek. — Feledy Ferencz, a tornaljai kir. járásbiróság hivatalfőnöke szabadsága egy részét mult héten itteni rokonánál töltötte.

Tomcsányi László kuriai bíró családjával pár nap óta városunkban időzik és Samarjay János szívesen látott vendége.

Fornet Gyula vármegyei főjegyző és Máriaassy István tb. főjegyző e hó 15-én szabadságukról visszatértek és hivatalaikat elfoglalták.

Komáromy István vármegyei II. főjegyző, lapunk felelős szerkesztője f. hó 15-én szabadságra utazott a pestmegyei Délegyházára.

Dr. Söldos Béla várm. tb. főjegyző családjával 6 hétre Runyára utazott a szülői házhoz.

Dr. Fáy István és Fáy Barna vármegyei aljegyzők szabadságra mentek.

Ünnepelt író. Lőrinczy György kir. tanfelügyelő, a Petőfi-társaság országos hírvételes tagja folyó hó 13-14-én városunkban időzött, hol gyermekkorra boldog emlékeit telelevenítve, szűk baráti körben kellemesen töltötte el a két napot. Lőrinczy György, ki lapunknak hosszú időn át volt felelős szerkesztője és lelkes munkatársa, most is fényes irodalmi siker után jött ide, amennyiben Sárosvármegye közönségének szép ünnepéről: a héthársi történelmi és műbecs szempontjából országos nevezetességű templomának negyven éves fennállása ünneplésén kedden közreműködött. A kassai püspök ünnepi miséje után óriási közönség előtt mondott klaszikus beszédet a templom történetéről Berze-

viczy Albert, s utánna Lőrinczy György nyitrai kir. tanfelügyelő szavalta el nagy hatás mellett gyönyörű alkalmi költeményét. A lélekemelő ünnepélyen báró Ghillányi földmívelésügyi miniszter is jelen volt.

Járásorvosi kinevezés. Vármegyénk főispánja az ujonnan rendszeresített garami járásorvosi állásra dr. Csiky Ferencz helpai hercegi uradalmi orvost nevezte ki.

Műszaki áthelyezés. A kereskedelmi miniszter Balgha Kálmán kir. mérnököt, az államépítészeti hivatal mérnöki karának rokon-szenves, s társas életünkben is kedvelt tagját szolgálattételre a nyitrai m. kir. államépítészeti hivatalhoz helyezte át.

Névmagyarosítás. A belügyminiszter megengedte, hogy Buck Aladár sajjögömöri lakos családi nevét „Bartá“-ra magyarosítsa.

Ügyvédi kamarai hírek. A kecskeméti ügyvédi kamara közzé teszi, hogy dr. Bencsik László czeplédi ügyvéd a miskolczi ügyvédi kamara területére, Rozsnyóra költözött. — A miskolczi ügyvédi kamara pedig közzé teszi, hogy dr. Csák Géza ügyvéd irodáját Rimaszécsről Feledre helyezte át.

Főorvosi hivatalos vizsgálat. Dr. Meskó Miklós vármegyénk tisztifőorvosa folyó hó 15-én — pénteken — utazott el tíz napig tartó hivatalos körútra. Utjában a gyógyszer-tárakat fogja megvizsgálni s járásonként felülvizsgálja a kolera és a fertőző betegségek terjedésének megállítására kiadott miniszteri rendeletek végrehajtását. A rendeletek betartását s az intézkedések szigorú kerestülvitelét a belügyminiszterium a szomorú közegészségi viszonyok folytán fokozott és szigorú ellenőrzéssel figyeli, s éppen ezért igen helyes a vármegyei tisztifőorvos újabb felülvizsgálata és ellenőrzése, melyet a hatósági intézkedések kerestülvitelében bizonyára kérlelhetlen szigorral fog végezni. Az első vizsgálatot e héten a Sajóvölgyön végezte a főorvos.

Nyugdíjazott egyetemi tanár. Városunk szülötte és lapunk volt jelestollu munkatársa dr. Richter Aladár kolozsvári egyetemi tanár, kit dr. Szabó Endre tanárségéd azzal vádolt meg a miniszteriumnál, hogy több évre visszamenően a kincstárt megkárosította és az intézeti szabályzat ellenére magánnövénytárt állított fel, nyugalomba vonult. Az egyetemi tanács a mult év őszén tárgyalta az ügyet. Richtert rehabilitálta, Szabót pedig fegyelmileg elbocsátotta állásából. A kultuszminiszter a közbetett föllebbezés folytán bírálat alá vevén a tanács határozatát, a Richterre vonatkozó fölmentő részt helybenhagyta, Szabót azonban visszahelyezte adjunktusi állásába. A tanárt részben a miniszternek ez az intézkedése, részben pedig az a körülmény, hogy az ellene emelt vádakkal széles körökben foglalkoztak, nagyon elkedvetlenítette és nyugellátását kérelmezte. Szerdán érkezett le a kolozsvári egyetem rektorához a miniszter rendelete, amellyel a tanárt legfelsőbb engedéllyel nyugdíjazták.

Halálozások. Kubinyi Ferencz nyugalomba vonuló vármegyei főügyészünket súlyos csapás érte, amennyiben egyik kiváló fia: ifj. Kubinyi Ferencz, az Osztrák Magyar Bank buzgó tisztviselője és széles körökben kedvelt fiatal ember f. hó 9-én, 35 éves korában hosszúságú betegség után városunkban meghalt. A mélyen sújtott család iránt őszinte részvét nyilvánul kiterjedt uri köreiben. Temetése f. hó 11-én nagy részvét mellett ment végbe. Gyürky Pál tősperes szivhez szóló beszédet mondott a gyászhasznál.

Gasko Józsefné szül. Györy Mária, egy tiszt helybeli polgárnő f. hó 10-én városunkban hosszú betegség után 73 éves korában elhunyt. Folyó hó 12-én temették nagy részvét mellett. Ravatala felett Czinke István ref. lelkész mondott megható beszédet.

Bródy Andor helybeli jóhírű kereskedőt és családját mély gyász érte, apósa: Friedmann Áron birtokos, törvényhatósági bizottsági tag, Brassó melletti Rákoson 51 éves korában mult héten hirtelen elhunyt. Kiterjedt rokonság gyászolja az elhunytat, ki az ottani vidéken közbecsülésben állott.

Mispál István, a helybeli kereskedelmi bank gépgyáranak igazgatóját és nejét mély gyász érte, 16 éves leányuk: Olga, f. hó 13-án hosz-

szas szenvedés után bekövetkezett halálával. Temetése pénteken délután volt nagy részvét mellett.

Kovács Endre helybeli fiatal fodrász-segéd hosszas betegség után f. hó 13-án 22 éves korában elhunyt. Pénteken temették.

Harangozó Gábor gőzfürdői gépésznek 3 $\frac{1}{2}$ éves kis fia: István, f. hó 15-én délután vörhenyben és torokgyíkban meghalt.

Elmaradt ünnepség. A kurinci gazdasági tanfolyamot hallgató tanítók folyó hó 15-ére tervezett ünnepsége a Tompa-szobor előtt a rossz idő miatt a mai napra maradt. Ma vasárnap, ugyanabban az időpontban d. e. 11 órakor tartják az ünnepies koszoruzást. Ha pedig ma sem kedvezne jobb idő a tervnek, úgy holnap, hétfőn minden ünnepség nélkül teszik le a Tompa-szoborra a koszorút.

Hangverseny Szliácson. Fényesen sikerült önálló jótékonycélu hangversenyt rendezett f. hó 12-én *Kolbay Sándor* kir. törvényszéki elnök kiváló tehetségű zongoraművész leánya: *Sárika*, Szliács fürdő gyógytermében, melyet zsufozásig megtöltött a fürdő és környéke válogatott intelligens és műértő közönsége. *Kolbay Sárika*, ki mint a Somogyi Mór zeneconservatóriumát kitűnően végzett növendék, már a mestere által rendezett hangversenyen nagy feltűnést keltett, ez alkalommal valóságos lelkes ünneplések központja volt s bájos megjelenésével, szindus, érzésteljes játékaival, pompás technikájával és nagy zenei tudásával elragadta a közönséget, mely virágcsokrokkal halmozta el és melegen üdvözölte a fiatal művésznőt. A program is igen érdekes és változatos volt s részt vett abban énekeszámokkal a bájos *Ildike* is, ki méltó feltűnést keltett és nagy sikert aratott szép hangjával és kellemes előadásával. *Liszt Rhapsodiáját*, *Grieg* több nehéz darabját, *Chopin* és *Schubert* dallamos darabjait adta elő zongorán *Kolbay Sárika*, míg *Ildike* *Offenbach*—*Hoffmann* meséiből, *Thomes Mignoajából* egy dalt és *Del'acquatól* egy *Vilanelle* című darabot énekelt a *Sárika* művészi kísérete mellett. Még *Salamon Margit*, az ott időző Császár Imre színművész költeményét szavalta el nagy tetszés mellett. A hangversenyt nagy érdeklődés előzte meg s örömmel hallottuk, hogy annak sikere minden várakozást felülmúlt. Ugy halljuk, hogy *Kolbay Sárika* az őszre meghívót kapott Eperjesre az ottani messze földön ismert *Széchenyi* kör műestélyén való közreműködésre.

Bizottsági szemle. F. hó 12-ikén egy nagy bizottság tartott szemlét és értekezletet a helybeli vasuti állomás kiépítése és áthelyezése ügyében. A kereskedelmi miniszteriumot Hazay miniszteri titkár képviselte s résztvett azon a főispán, alispán, polgármester, továbbá a Máv. igazgatója, főfelügyelőse, az üzletvezetőség, forgalmi főnökség, osztálymérnökség és helybeli főnökség képviselője. Az építkezés szükségességét — melyet már anyiszor megállapítottak — most is hangsúlyozták, de a kivitel módzatai nagyobb anyagi akadályokba ütköznek s így még mindig továbbra is függőben marad az állomás áthelyezése és bővítése.

Jegyzők gyűlése. A gömörkishontvármegyei községi és körjegyzők egyesülete folyó hó 12-én tartotta évi rendes közgyűlését Rimaszombatban a vármegyeháza nagytermében. — Megdöbbenően kevés számban jelentek meg az egyesület tagjai a közgyűlésen s igazán nem tudjuk, mi lehet ennek az oka? Az érdeklődés teljes hiánya? a nemtörődömség? a megváltoztatatlanban való teljes belenyugvás? Bármi legyen is, nem helyes, mert hiszen a jegyzők ügyeivel mégis csak elsősorban a jegyzőknek kell törődni! Választmányi ülés előzte meg a közgyűlést, melyen id. *Fölföldy Ottmár* elnökölt s a jegyzői teendőket *Bodnár Zoltán* főjegyző távollétében *Osváth R.* jegyző látta el. — A tartalmas elnöki jelentésért a közgyűlés köszönetét nyilvánította. — A múlt évi számadás s a jövő évi költségvetés elfogadása után a tárgysorozatban felsorolt többé-kevésbé fontos ügyek nyertek megvitatást és elintéztést. — A közgyűlést megjelenésükkel tüntették ki: *Kubinyi Géza* főispán és *Lukács Géza* alispán, kik fontos és sürgős természetű hivatalos ügyeik miatt csak rövid ideig vettek részt a tanácskozáson, de megjelenésükkel is élénken bebizonyították, hogy érdeklődnek a jegyzők ügyei

iránt. A közgyűlés a miniszterelnököt és a belügyminisztert táviratilag üdvözölte s *Kubinyi Géza* főispánt díszelnökké választotta. — E gyűléssel kapcsolatban a „Közgazgatási Közlöny” legutóbbi számában a lap „kiküldött tudósítója” hosszú cikket szentel a megyei jegyzőegyesületnek, s különösen bántja az elnököt, kit „kedves, derék, jóra való öreg bácsi kának”, de rossz elnöknek tart, s nem éppen hízog hangon ajánlja, hogy helyét engedje át másnak. — Erre a közleményre még rátérünk.

Czipésziparosok vizsgája. A m. kir. technológiai iparmúzeum igazgatósága által Rimaszombatban rendezett czipészipari szaktanfolyam véget ért a f. hó 12-én délután 4 órakor megtartott nyilvános vizsgálatl. Mint a tanfolyam, a vizsgálat is a Polgári Olvasókörben folyt le a kör elnökségének szives engedelmével. Megjelentek ott *Krazsóf János* czipészipari szakellenőr, *Szabó József* köri elnök, *Varga Lajos* ált. ipartestületi elnök, *Tomay Alajos* ált. ipartestületi alelnök, *Zachar Gusztáv* iparostanoncz iskolai felügyelő-bizottsági elnök, *Rábely Miklós* kerületi munkásbiztosító pénztári elnök, *Matolcsy Pál* áll. isk. igazgató s számos érdeklődő iparos. A kör nagyterme teljesen megtelt a kiállított díszesebbnél díszesebb szabásmetszetekkel s rajzokkal. A vizsgálatot *Krazsóf János* szakellenőr vezette. Ő tette fel a kérdéseket, mikre a résztvett hallgatók szabatos feleleteket adtak. Ugy a kiállított munkálatok, mint a vizsgálaton elhangzott feleletek egyaránt bizonyosságot tettek arról, hogy a tanfolyam előadója: *Ury Imre* czipészipari vándortanító feladatának magaslatán áll, aki ismeretének másokkal közlésére kiválóan képes s tanításával tárgyát is, magát is megtudja kedveltetni hallgatóival. A vizsga végeztével méltán részeseült ezért a jelen voltak ovációjában. A tanfolyamon résztvett s vizsgázott hallgatók névsora ez: *Benyo László*, *Brózmán István*, *Fancsalszky Béla*, *Kovács Zsigmond*, *László István*, *Majorossy Rezső*, *Molnár Sándor*, *Murányi János*, *Ocsovay Samu*, *Révay Béla*, *Sipula Mihály*, *Takács Ferencz*, *Tarjányi Béla* és *Tóth László*. A vizsgálat után este 7 órakor kedélyes vacsora volt, pohárköszöntőkkel fűszerezve.

Templom avatás. A rimakokovai újonnan épült, csinos zsidótemplomot — hir szerint — f. hó 26-án fogják ünnepélyesen felavatni. Az ünnepi aktust *Singer Rezső* kerül. főrabbi fogja végezni.

Az árviz és a vasut. A Rima áradása a vasuti töltésen is akadályozza a forgalmat. Hir szerint Rimapálfala táján átszállással történik a forgalom lebonyolítása Rimaszombat és Feled között.

Árvizek a megyében. Nemesak a Rima, de a Balog vize is megdagadt a sok esőzéstől, tegnap onnan kocsin jövők alig tudtak a nagy vizen kocsijukkal áthatolni s a tengelyen felül érő ár a kocsiba is becsapott.

Adomány. A Rimaszombati Atletikai Club részére *Schwitzer Rezső* ur 20 koronát adott, köszönettel nyugtazza *Miskolczi Lajos* egy. pénztáros.

Halálos esés. Gesztetén mult szombaton a cséplőgép elszállításra készen állott, mikor a gép dobjához *Kökény F.* czipész az odatámasztott létrán felment. Amint felérkezett, az ökrök megrántották a gépet, *Kökény* lezuhant s meghalt. Szívhibés érte. Gondatlanságról is lehetett szó s a felelő kir. járásbíró elrendelte a boncolást, melyet folyó hó 11-ikén dr. *Zehery István* kir. törvényszéki orvos és dr. *Molnár Ferencz* körorvos végezték.

Exhumált hulla. Még július 17-ikén történt, hogy *Otrokocson* *Anderko Erzsébet* 16 éves leány, ki beteges, fejletlen, gyöngye leány volt, hirtelen meghalt. A faluban azt beszélték, hogy mostohája *Anderko Pálné* verte, éhezettette a leányt, sőt arról is beszélték, hogy megmérgezte a leányt. Lénárd tornaljai csendőrőrmester nyomozást indított s jelentést tett a királyi törvényszéknek, mely f. hó 15-ikén exhumáltatta a hullát, s az orvosok természetes halált állapítottak meg.

Betörések. Mult héten vasárnapra virradóra ismét betörések voltak városunkban. *Seidner Miksa* és *Bokor Simon* kocsmárosokhoz törtek be a gaz betörők, kik pénzt és egyéb tárgyakat vittek el. A rendőrség nyomozza a gonosztevőket.

Választmányi gyűlés. A rimaszombati polgári olvasókör választmánya f. hó 14-ikére ülésre volt összehívva, azonban határozatképtelenség miatt a választmány határozatot nem hozott s az e héten megtartandó rendkívüli ülésen fogják a fontos és sürgős elintéztést igénylő ügyeket érdemlegesen tárgyalni.

Apolló színház. Az állandó mozgószinháznak érdekes hete volt. Mult vasárnap zsufozt ház gyönyörködött a szép képekben s e héten szerdán és pénteken szintén sikerült est volt. Utóbbi napon a mozi két starja: *Asta Nielsen* és *Psylander* együttes szereplését élvezte a közönség. Ma (vasárnap) változatos programmal lesz előadás.

Rombolás a felsősziklasi vízműnél. Mint értesülünk, a *Vivierecska* forrásnál a beboltzott forrás épületének díszeit, föliratának betűit egyesek czéllövésre használva rongálják. Ajánljuk a kedvtöltéseikben határt nem ismerőket a csendőrség és hatóság figyelmébe.

Szemgyógyintézet van Miskolcson.

Városok visszafejlődése. Mint a fővárosi lapokban olvassuk, *Sándor János* belügyminiszter e napokban tette át a miniszterium városfejlesztési ügyosztályához azon r. t. városok kérvényeit, amelyek a városfejlesztési törvény életbeléptetése óta csak nagy nehezen vagy egyáltalán nem képesek a városi adminisztráció költségeit viselni. E városok között van Nagyrőceze és Jolsva is, amelyek lakossága azt kéri, hogy a nagyközséggé való visszafejlődést a miniszter engedje meg. A belügyminiszter az ügyosztály véleménye után dönt a kérések felett.

Polgári fiu- és leányiskola Poprádon a Magas-Tátra alján. Orvosilag ajánlott hely. Évi tandíj 40 korona. Német családnál olesó és kifogástalan ellátás kapható. — Bővebb felvilágosítással szivesen szolgál: **HORN JÓZSEF** igazgató. 6—*

Köszönet nyilvánítás. Mindazon megtisztelők, rokonok és kedveseimnek, kik forráson szeretett jó nagy-néném, nevelőanyámnak elhunytá alkalmából mély fájdalommal részvétükkel enyhíteni kegyesek voltak, ezuton fogadják hálás köszönetemet. *Lengyel Erzsébet.*

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, kik szeretett gyermekünk elvesztése fölötti bánatunkat részvétükkel enyhíteni szivesek voltak, fogadják ez uton is hálás köszönetünket.

Rimaszombat, 1913. augusztus 16.

Mispál-család.

Football-mérkőzés. A losonczy Sportegylet első csapata és a rimaszombati Athletikai Klub első csapata ma, vasárnap délután a RAC pályáján — ha az árviz megengedi — barátságos mérkőzést rendez.

Adomány. 20 koronát juttatott a „Hevessy kabar”-et belépti díjjaiból a Rimaszombat és vidéke jótékony nőegylet javára; ez uton is hálás köszönettel nyugtatja az elnökség nevében *Eperjessy József* pénztárnok.

Tüzérség átvonulása. A losonczy 16. tábori ágyus-ezred f. hó 12—13-án érkezett városunkba s 14-én kora reggel Kassa felé indult, hogy a gyakorlatokon részt vegyen. A katonaság átvonulása élénk mozgalmat és érdeklődést keltett városunkban.

Besztercebányai Fiuinternátus Besztercebányán. Nevelőintézet bentlakó és bejáró felsőkereskedelmi, polgári iskolai és gimnáziumi tanulók számára. **Allandó tanári és orvosi felügyelet. Gondos nevelés, kitünő ellátás.** — Prospektust az internátus igazgatósága ingyen és bérmentve küld.

Gyanus haláleset. Rimakokován *Valach János* 34 éves gazdaember mult szombaton rosszul volt, de azért egész éjjel mulatott, vasárnap és hétfőn súlyos beteg lett s a látszólag erőteljes ember estére meghalt. A hirtelen haláleset gyanus volt, s azt hitték, hogy *Valach* mérgezés áldozata lett s bejelentették az esetet a kir. ügyészségnek, mely a hulla boncolását elrendelte. Ez f. hó 13-ikán dr. *Musotter Miklós* vizsgálóbíró és *Lehoczky Márton* kir. alügyész jelenlétében megtörtént.

Üres körorvosi állások. Vármegyénkben már régebbi idő óta betöltetlen az osztrák, ragályi és harkási kör, most a ratkói és a balogi körorvosi állásra hirdet pályázatot a „Hivatalos Lap.” A ratkói körorvosi állásra október 15-ig, a balogi körorvosi állásra szeptember 10-ig lehet pályázni. Utóbbi választás Alsóbalogon szeptember 11-én lesz.

Katonai léghajó. Megírtuk mult számunkban, hogy folyó hó 6-án délelőtt városunk felett egy léghajó repült el s nagy érdeklődés kísérte a szélsőben lassan haladó hatalmas léghajót. A léghajó — mint megtudtuk — déli 1/2 12 óra tájban közvetlen Süvete mellett szállott le az országutra, s utasai: zobodi *Pahner* Imre utásztábornagy, *Baumann* Nándor 49. gyalogezredbeli főhadnagy és dr. *Perntehr* Frigyes meteorologus nagy élezések között szálltak ki. Elmondták, hogy folyó hó 5-én este 9 órakor indultak Fischamendből, 11 órakor Wien felett haladtak el Győr felé s 14 órai ut után gyönyörű derült időben (legkisebb hőfok + 8° C. volt) érkezett az 1000 köbméter űrtartalmu hatalmas kúp léghajó — melynek neve „Raguza”, Süvete. A léghajót Gicze állomásra szállították s az utasok is a legközelebbi vonattal elutaztak Fischamendbe.

Néhány szó a hatósági husszék-ről. A kényszer vágatás utján közfogyasztásra bocsátandó husok árát éppen a mészárosok és hentesek panasza folytán a hatóság a piaci napi áraknál mintegy 20—25%-al olcsóbbra állapította meg. Ennek az intézkedésnek az lenne a célja, hogy a kényszerűvágatást minnél ritkábban s tényleg csak végszükségben vegye igénybe a lakosság s akként konkurencziát ne csináljon a mészáros és hentes iparosoknak! Ezt is megértjük! Azt azonban nem, hogy az így kimérésre kerülő hust miért engedik egyik-másik mészáros által egészben megvétetni s ugyanazt az olcsó hust, melyet az ő panaszukra kell olcsóbban adni, a közönségnek méregdrágán viszont eladni? Hiszen az egész hatósági husszéknek az az egyedüli szociális értéke és jogosultsága, hogy néha napján a szegényebb néposztályoknak is juttasson hust asztalukra, nem pedig, hogy a mészárosokat juttassa illeték-telen haszonhoz. Már az engedélyezéskor ki kell határozottan kötni, hogy a hus csak fogyasztóknak adható el, a viszonteladónak pedig semmiesetre! Kellő ellenőrzés mellett ezen vizsgálás mindenestire megszüntethető lesz. — Ajánljuk ez ügyet a hatóság s elsősorban a rendőrség figyelmébe!

CSARNOK.

Kirucczanás — Bécsbe.

Soh' se hittem volna, hogy azt is megérjem, hogy én Bécs városát lábba végig mérjem; Eddig alig tudtam Várgedre jutni, Félttem: a költségbe bele kell pusztulni.

Mert az erszény mindig üres volt zsebembe', Csak a ninestelenség vigyorgott szemembe: Hentes, szabó, boltos, mind nyakamra jártak, Nem volt már kreditje bajusznak, szakálnak!

A sors egyre-másra csak mókázott vélem, S így, természetesen, fuccs lett karrierem; A havi gázsím is — ördög teremtetten! Legeslegkevesebb lett a hadseregbe'.

De fordult a koczká, úrrá avanszáltam, Karriért egészen más téren cs náltam; Ott, hol nem azt kérdik: van-e esze kendnek . . . (?) Hanem azt, hogy van-e a családban gyermek?!

Így történt azután (más bosszúságára!) Hogy én is felmásztam az uborkafára, Családi pótlékom kirántott a bajból, Szinte visszhangozik lakocskám a daltól!

Sőt amiről eddig csak álmodni mertem, Lábamat mult héten osztrák földre tettem! Lakkezipő, czilinder s egy új szalon öltöny Igazi nagy úrrá varázsolt át rögön.

Mikor Wienbe érve kupémból kiszálltam, Egy hatemeletes „hotel”-ra találtam. No, — mondom, — először kvártély után nézek, Koszt vasz koszt! . . . zsebemben ügyis vagyunk pénzek!

Hajlongott a portás, bókolt egyre másra, Nyájas mosoly szállott borotvált ajkára; Végre megegyeztünk — s ő kezével inte, Én meg beleültem egy bársonyos liftbe.

Hej, Uram, teremtem, ilyen úr se' voltam, Mikor Batyiban a sárban gyalogoltam! De most Wienben valék, nem a Kmetty-utcán, Ültem is a liftben, mint egy török szultán!

Karesu szobaciczus várt az ajtó előtt, Mosdóvizet hozott s törülközőkendőt . . . Rendbeszedtem magam, — azzal hamarjába Leszálltam a liften s mentem az utcára.

Bolyongtam tel-alá; bámultam, megálltam, A mennykő sok háztól Bécsset alig láttam! Akár jobbra mentem, akár balra tértem, Utbaigazítást mindig hölgytől kértem.

Mikor elfáradtam, villamosra ültem, Millió néptömeg zsiabongott körültem. Megnéztem a *Burgot*, hátha valahára Ráakad a szemem az öreg királyra. . . .

Virágos kedvemben fűdvözöltem volna, Hogyha az a „volna” ottan nem lett volna! Szeretett királyunk Ischben időzött — Azt hiszem, hogy velem keveset törődött.

Hogy esett, mint esett? Még mostan sem értem, Ott találtam magam a szent István-téren. Ez aztán a torony! Erdemes meglátni! Fel is akartam a tetejére mászni!

De egy „előzékeny” policzaj megrátolt, Hogy onnan tekintsem át a messzetávolt; Alkalmasint attól ijedt meg a dőre: Leugrom bizonynyal onnan fejtetőre.

Hohó, policzaj úr, ebben ugyan téved! Ki enné meg akkor Bécsben az ebédet? Aztán idehaza, amúgy szegről-végrül, Betöltenék helyem' nyílt pályázat nélkül.

Végre a Rathhaus-kellerbe jutottam, S nagy úrhoz illően érkeztem nyugodtan; A frakkos pincézerek mind körültem álltak Czigarillószomhoz gyufával szolgáltak.

Teringettét, utóbb hinni sem akartam, Hogy hát „én” vagyok „én”, — csak fülem vakartam. Ez a csoda hogy' is eshetett meg vélem, Aki itt Batyiban olyan szűken éltem?!

A pompás jó ebéd megtette hatását, Az országház előtt tettem tehát sétát . . . Egyszer csak azt kérde egy házaspár tőlem: „Miféle épület ez itt uram kérem?”

— Parlament! feleltem szörnyű tekintélyvel, Mintha itt zülettem volna kétszáz évvel. S mikor a német szó fuccsá lett a szánkban, Kisült, hogy magyarok vagyunk mind a hárman!

Én Gömörmegyéből s ők Aradról jöttek, Velem együtt ők is „iskolában” nyögtek . . . Hej, ezt az örömet kellett volna látni! Bizony, alig tudunk egymástól elválni!

De mikor meghallám, hogy néhány percz mulva Indul a „Rund um Wien” a csodaszép utra, Nosza felugrottam én is gyorsan rája, S majd hogy rá nem estem egy szerelmes párra.

Robogtunk Bécs körül százával ezrivel, Felharsant ajkunkon az „Alle weil fidel! . . .” Közben magyarulztak, szörnyen szónokolva. Bólintottam, mintha megértettem volna.

Három óra hosszat utazgattunk körbe, Jó, hogy be nem fultam e ritka gyönyörbe! Igazat szólt itthon a főkapitányom, Hogy csak egy „Kaiserstadt” vagyon a világon!

Mikor nagysokára kiszálltam a „zugból”, Egy fess borbély ugrott elélem egyik zugból, Fehér lepel, szappan, borotva volt nála, S mutatta, hogyha kell, bajszom' is levágja!

Már erre sehogy sem akartam ráállni, Kézze-lábbal kezdtem szörnyen protestálni. Mit szólna az anyjuk? Még baj lenne véle! Kifogásolná, hogy én vagyok a férje!

Nyugalomra vágytam; a fiáker drága, Felkuperodtam hát egy hordár hátra. Persze nagyot néztek — s meg vagyok győződve, Hogy a hordár háta „sport” leend jövőre!

Eltelkintve holmi apróbb epizódoktól, Bizony én kivettem részemem a jóból! A családi pótlék megmutatta végre, Hogy egy „néptaná” is jót mulathat Bécsbe'!

Paal Gyula.

Tanulóul

egy 13—14 éves fiu — ki magyarul helyesen írni és kifogástalanul olvasni tud, **nyomdásztanulóul**; továbbá egy másik 13—14 éves fiu — ki írni és olvasni tud — **könyvkötő-tanulóul** felfogadtatik **id. Rábely Miklós és Fia** rimaszombati könyvnyomdájába és könyvkötészetébe.

Látszerészeti cikkek

legjutányosabb áron beszerezhetők

STEHLINSZKY SAMUNÉ

órás- és ékszerüzletében

Rimaszombat Erzsébet-tér 5.

Szerkesztői üzenet.

T. J. Iglófired. A küldeményt köszönettel vettük, de olyan későn érkezett, — *pénteken délután* — hogy a mostani számba már nem kerülhetett bele.

Aramis. Igen köszönjük a költeményeket, de későn jöttek már a mai számhoz. Legközelebb hozzuk.

Eladó ház.

Kmetty-utca 16. sz. ház, mely 3 szoba, konyha, kamara, fatartó, pincze és sertésólból áll — szabad kézből eladó. Venni szándékozók értekezhetnek **Tarjányi Béla** tulajdonossal.

Pályázati hirdetmény.

2733. sz. — Gömör- és Kishontvármegye ratkói járásához tartozó **szirki** körjegyzőségben megüresedett

segédjegyzői állásra

pályázatot hirdetek. A segédjegyző javadalmazása: állami segély 700 korona, a kör községeitől pedig 300 kor., összesen 1000 korona; továbbá 100 korona lakbérilletmény, illetve az ezen összegért kibérelt lakás.

Felhívom a pályázókat, miszerint kérvényeiket az 1883. évi I. t. cz. 6. §-ában, illetve az 1900. évi XX. t. cz. 3. §-ában előírt képzettségüket igazoló s eddigi szolgálataikra vonatkozó okmányokkal felszerelve hozzám folyó évi **október hó 15-éig** annál is inkább nyujtsák be, mivel az elkésletten érkező kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

Szolgálatban állók kérvényei fölöttes hatóságuk utján nyujtandók be.

A választás kitézése iránt a pályázati határidő eltelte után fogok intézkedni.

Jelentkezőt a választásig behelyettesítek.

Ratkó, 1913. évi augusztus hó 9-én.

Madarassy, főszolgabíró.

Eladó ház.

4697—1913. tan. szám. — Rimaszombat város eladja a **Szijasrtó-utczában 71. szám** alatt lévő 1051/2. hrszámú ház és telekből álló ingatlanságot.

A kikiáltási ár 3000 korona.

A vevő ideiglenesen használatba kapja a belsőszéggel összefüggő 15 és fél □-öl területű azon részt, mely a régi temető-patak helyén van.

Felhivatnak a venni szándékozók, hogy zárt írásbeli vételi ajánlataikat 300 korona bánatpénznek a városi pénztárba történt befizetését igazoló elismervénnyel felszerelve legkésőbb folyó évi **augusztus hó 21-ik napjának** déli 12 órájáig nyujtsák be a polgármesteri hivatalba, mert később érkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlatok felett a városi képviselőtestület szabad választása szerint okvetlenül dönteni fog.

Rimaszombat, 1913. évi aug. hó 8-án.

Dr. Kovács László, polgármester.

.....
Elsőrendű, kitünő minőségű
gép-falitegla

bármely mennyiségben
 jutányos áron kapható

a **RAKOTTYAY-féle gőztéglagyárban**
LOSONCZON.

.....
Árlejtési hirdetmény.

A rimaszombati egy. prot. fő-
 gimn. tápintézete árlejtést hirdet az
 1913—1914. iskolai évben szükséges ke-
 nyér, marhahus, sertéshus, zsír, szalonna
 és liszt szállítására nézve. Az érdekelte-
 ket felszólítja, hogy írásbeli ajánlataikat
 5% bánatpénzzel a tápintézeti gondnok-
 nál **f. évi augusztus hó 24-ik nap-
 jának** déli 12 órájáig nyújtsák be. Bán-
 natpénz: kenyérré 210 kor., marhahusra
 270 kor., sertéshusra 50 kor., zsirra-sza-
 lonnára 100 kor., lisztre 70 korona. Az
 igazgatóság a benyújtott ajánlatok közül
 szabadon választ. A szállítási feltételek
 ugyanazok, mint a mult iskolai évben.

Rimaszombat, 1913. augusztus 16.

Horváth Zoltán,
 tápintézeti gondnok.

Megnyilt a gőzfürdő!

A helybeli gőzfürdőnél eszközölt ka-
 záncsere és egyéb átalakítási mun-
 kálatok teljesen befejeződtek és

a mai naptól kezdődőleg

az naponta reggeli 6 órától esti
 6 óráig a t. közönség használatára
 :: készen áll. ::

A helybeli gőzfürdő **vendéglői**
helyiségébe egy ügyes, meg-
 :: bizható ::

üzletvezető

kerestetik **szeptember 1-ére.**
 Bővebb értesítéssel szolgál a tulaj-
 :: donos: ::

VARGA LAJOS.

Női- és gyermek felöltők.

Remek szabásu divatos
K O S T U M E O K

nagy választékban állandóan raktáron
 vannak és mérték szerint is rendelhetők a

FISCHER BERTA

DIVATTERMÉBEN :- RIMASZOMBAT.

Női- és gyermek kalapok.

Szörme ujdonságok.

Divatos gyászkalapok.

2-4

3—4 algimnázista tanulót

szállásra reggelivel elfogad

Kerekes József, nyugalm. tanító.

Családias nevelés biztosítottik.

Rimaszombat, Szijjártó-utca 38.

Pályázati hirdetmény.

2675. sz. — Az üresedésben levő **ratkói**
körorvosi állásra pályázatot hirdetek. A
 körorvos javadalmazása az 1908. évi XXXVIII.
 t. cz. értelmében 1600 korona törzsfizetés, **négy-**
szer ismétlődő 200 koronás ötödéves korpótlék,
 700 korona utiátalány, megfelelő természetbeni
 ujonnan épült lakás, 1000 korona helyi pótlék,
 a trachomások kezeléseért évi 400 korona tiszte-
 letdíj, Ratkó nagyközségtől a halottkémlés tel-
 liesítéseért 16 m³ tűzifa házhoz szállítva, mit
 azonban a nagyközség kívánatra pénzzel meg-
 vált. Továbbá a rimaszombati kerületi munkás-
 biztosító pénztártól szerződésileg biztosítható
 1320 korona járandóság.

Összes járandósága tehát 5220 (ötezerkétszáz-
 husz) korona, azonkívül természetbeni lakás és
 a fajjárandóság.

A közegészségügyi kör székhelye Ratkó
 nagyközség, mely egyszersmind járási szék-
 hely is.

Felhivom a pályázni óhajtókat, hogy az
 1908. évi XXXVIII. t. cz. 7. §-ában előirt ké-
 pesítésüket igazoló okmányaikkal felszerelt pá-
 lyázati kérvényeiket hozzám folyó évi október
 hó 15 ig annál is inkább adják be, mert elké-
 setten beérkezett pályázatokat figyelembe nem
 veszek.

Az állás helyettesítés utján azonnal elfog-
 lalható s a helyettes az összes illetmények
 azonnali élvezetébe léphet s megválasztását
 biztosíthatja.

A választás megejtésére határidőt a pályá-
 zati határidő elteltével fogok kitűzni.

Kelt Ratkón, 1913. évi augusztus hó 4-ik
 napján.
 2—3 **Madarassy,** főszolgabíró.

Nádszékfonást

gyorsan és jutányosan ké-
 szít bármilyen mennyiség-
 ben a legkittünőbb anyag
 :- hozzáadása mellett :-

Özv. Hollós Józsefné

RIMASZOMBAT

Losonci-utca 13. szám.

Hirdetéseket

mérsékelt áron

e lap részére

elfogad

a kiadóhivatal

Tompa-utca 10. és

Ifj. RÁBELY MIKLÓS

könyv- és papirkereskedő

Deák Ferencz-u. 20. sz.

DOHNÁL GUSZTÁV
≡ KOCSIGYÁRTÓ PUTNOK. ≡

Van szerencsém a kocsit tartó uri- és gazdaközönségnek tudom-
 mására hozni, hogy a 13 év óta fennálló **kocsigyártó üzlete-**
met tetemesen megnagyobbítottam s állandó **nagy raktárt**
tartok a legjobb minőségű **féderes kocsikból.** — A nálam
 vásárolt és készített **kocsikért szavatosságot vállalok.** —
 Javitások a legpontosabban eszközöltetnek. — Vidéki meghívásra
 azonnal a kívánt helyre utazom. 7—*

Jutányos árak!!

Pontos kiszolgálás!

